

Манубриумъ, лат. *manubrium* — „дръжка“ — при органа, дръжките, намиращи се отъ дветѣ страни на мануалитѣ, служещи за регистриране (за усилване или отслабване на силата).

Манхаймска школа — се наричатъ майсторитѣ, които въ срѣдата на XVIII в. създадоха единъ новъ стилъ на композиране (писане), въ областта на инструменталната музика — особно симфонията, който съставлява цѣла епоха въ историята на музиката. Първитѣ майстори на тази школа сж Йоханъ Щамицъ и Францъ Ксаверъ Рихтеръ, които възпитаха цѣла редица ученици, като: Игнацъ Холцбауеръ, Кристианъ Канабихъ, Карлъ Щамицъ, Антонъ Филцъ, Антонъ Щамицъ, И. Б. Веидлингъ, Францъ Бекъ, двамата Крамеровци, после: Бокерини, Дитерсдорфъ, Йоханъ Кристофъ Бахъ, Малдере, Францъ Церкелъ, Йоханъ Шобертъ и др. — не непосредствени тѣхни ученици, но работили въ тѣхния стилъ. На почвата на М. ш. изникна класическата или Виенската школа, чиито трима велики майстори — Хайднъ, Моцартъ и Бетховенъ — доведоха стиловата реформа на Манхаймцитѣ до пълно съвършенство.

Манцуоли, Джовани — *Manzuoli, Giovanni* — прочутъ кастратъ (сопранъ), род. 1725 въ Флоренция, пѣлъ съ забележителенъ успѣхъ въ Италия, Испания и Англия. М. е обладалъ мощенъ гласъ — не колоратуренъ, но извънредно мекъ — противоположни качества, на които се основава славата му.

Манчинели, Луиджи — *Mancinelli, Luigi* — компонистъ и диригентъ, род. 5 февр. 1848 въ Орвието, умр. 2 февр. 1921 въ Римъ, капелмайсторъ въ Болоня, Лондонъ и Мадридъ, компониралъ оперитѣ: „Изора ди Провенца“, „Паоло и Франческа“, „Херо и Леандъръ“, ораториитѣ „Исайя“ и „Св. Агнеса“, интермеци къмъ драмитѣ „Клеопатра“ и „Месалина“ на Коса, „Молитва на птичкитѣ“ — за алтъ-соло, женски хоръ и оркестъръ, филмовата кантата „Джулиано Апостата“ и др.

Манчини, Джамбатиста — *Mancini, Giambattista* — известенъ гласовъ педагогъ, род. 1716 въ Аско-

ли, умр. 1800 въ Виена, ученикъ на падре Мартини, писалъ върху колоратурното пѣние книгата: „Практически мисли и отражения върху фигуралното пѣние“.

Манчини, Франческо — *Mancini, Francesco* — оперенъ компонистъ отъ Неаполитанската школа, род. 1674 въ Неаполъ, умр. 1739 с. т., компониралъ 20 опери и нѣколко оратории.

Манщайнъ, Хайнрихъ Фердинандъ — *Mannstein, Heinrich Ferdinand* (собствено Щайнманъ) — нѣмски гласовъ педагогъ, род. 17 септ. въ Бергисхюбелъ, умр. 3 авг. 1872 въ Льовшицъ при Дрезденъ, ученикъ на Микшъ, писалъ: „Голѣмата италианска пѣвческа школа“, „История, духъ и упражняване (практикуване) на пѣнето“, „Катехизисъ на пѣнето въ свѣтлината на естествознанието, езика и логиката“ и др.

Маняръ, Алберикъ — *Magnard, Al-béric* — талантливъ френски компонистъ, род. 9 юни 1865 въ Парижъ, застрелянъ въ войната, 3 септ. 1914 въ Баронъ на Оаза, училъ въ Парижката консерватория и при д'Енди — новаторъ, търсещъ нови изразни срѣдства и форми. М. е много плодовитъ, но за това — твърде оригиналенъ. Творчеството му се състои отъ двадесетъ опуса: 4 симфонии, една увертюра, „Погребална пѣсень“, „Химнъ на правото“, „Химнъ на Венера“ — за оркестъръ, драматични творби въ симфониченъ стилъ: „Quercœur“, „Jolande“, „Bérénice“, камерна музика и пѣсни.

Мараба — арабски лжковъ инструментъ, съ една струна, резонансия съндъкъ на който е обвитъ съ кожа, и служи, сжщевременно, и като барабанъ.

Мара, Гертруде Елизабетъ — *Mara, Gertrude Elisabeth* — една отъ найзабележителнитѣ пѣвици, каквито сж живѣли, род. 23 февр. 1749 въ Каселъ, умр. 27 ян. 1833 въ Ревелъ; като 4 годишно дете, бащата започва да я учи на цигулка, и сътакъвъ бързъ напредѣкъ — че като виртуозка е давала концерти въ Виена и Лондонъ. Въ последния градъ обърнала внимание съ своя гласъ, и Парадизи започва да я учи на гласовото изкуство. 14 годишна,